

Božične besede papeža, Hitlerja, italijanskega in angleškega kralja

Poglavari vojskujočih se in drugih držav so za božič imeli govore svojim narodom. V govorih so razpravljali o sedanjem položaju na svetu in o svojih ciljih.

Najpomembnejši govor je imel sv. oče Pij XII. pri sprejemu kardinalskega zbora in je v govoru med drugim dejal, da je njegova skrb zlasti posvečena zdravljenju vojnih ran in še posebej vojnim ujetnikom. Pred letom dni je papež povedal svoje stališče o temeljih novega mira, ki bi se moral opirati na pravico. Cerkev ne more sprejeti ene ali druge mirovne zamisli, ker si te zamisli med seboj nasprotujejo, temveč sodi, da so osnovni pogoji novega reda in mira naslednji:

Odprava sovraštva med narodi, zmaga nad medsebojnim neznanjem, odprava načela, da je korist osnova mednarodnega prava, odprava nasprotstev v svetovnem gospodarstvu ter uvedba vzajemnosti in bratovskega sodelovanja med narodi.

Papež je ob koncu izrazil željo, da bi se kmalu sklenil pravičen mir.

Kanceler Hitler je preživel božič med vojniki in delavci na zahodnem bojišču, zlasti med letalci in obrežnimi baterijami na francoski obali. Ugotovil je povsod sijajno razpoloženje ter imel pred obrambnim delavstvom govor, v katerem je povedal naslednje geslo za bodoče:

»Pred nami je svoboda in s tem bodočnost našega naroda. Za nami so grenke izkušnje in v nas živi neomajen sklep, da iz te vojne vznikne boljša in lepša Nemčija.«

Angleški kralj Jurij je imel na sveti dan po radiu govor, v katerem je pozdravil vse narode angleškega cesarstva, ki se bojujejo za svobodo in obstanek Velike Britanije ter jim želel srečo in zmago.

Vojna prinaša navzlic svojim strahotam med vse Angleže edinstvo, ki se poraja iz nevarnosti in trpljenja. Povsod vstaja veličasten duh tovarštva, moč in skladnost duhov ter sloga okoli enega cilja. Ta sloga pri obrambi najdražjih dobrin bo ustvarila večji svet in boljše življenje. Bodočnost bo težka, toda Anglija neomajno vztraja na

poti do zmage ter bo z božjo pomočjo odprla svetu pot do pravice in mira.

Italijanski vladar je poslal svojim vojnim silam dnevno zapoved, v kateri pravi, da bodo njegovi vojniki znali pokazati proti močnejšemu nasprotniku, da ni ovire, ki bi mogla ustaviti pohod Italije, s slavo ovenčane. Italijanski narod vidi v svojih vojakih poročstvo za lepšo bodočnost.

Francoski državni poglavar maršal Petain je na sveti večer poslal Francozom oklic, v katerem pravi, da je sveta noč, noč lepših upov. Iz žrtve preteklega leta se je rodila nova Francija. Povabil je vse Francoze, naj se združijo okoli njega iz ljubezni do Francije, ki bo vsak dan močnejša in bo doživela lepšo bodočnost.

Pogumen govor je imela tudi holandska prestolonaslednica Julijana, ki je povabila Holandece, naj vztrajajo z odporom proti Nemčiji in upajo, da bo tudi v tej vojni zmaga pravica.

Vsi vrhovni poveljniki vojskujočih se držav so svojim vojakom poslali posebne božične zapovedi.

Vesti 27. decembra

Vsa zavetišča proti letalskim napadom v Londonu, zlasti hodniki podzemeljske železnice, so bili za božič okrašeni z zelenjem in božičnimi drevesci ter lučkami, po številnih zavetiščih so bili postavljeni oltarji, pri katerih so bile na sveti večer polnočnice, ljudje v zavetiščih skoraj vso noč niso spali, temveč so praznovali božič z raznimi prireditvami.

Ponesrečeni in smešni Churchillov govor jasno kaže, da se angleške vodilne osebnosti zavedajo svojega položaja ter poslednje previde in upanja opirajo na možnost smešnih dogodkov. Samo obupani ljudje lahko verjamejo, da bi se Italija lahko odrekla svoji edinstvi za rešitev sovražne Anglije. Ti ljudje upajo, da se bo os razbila in da bo s tem angleškim morskim roparjem omogočeno, da bodo Evropo oropali in jo razkosali, piše diplomatični urednik agencije Stefani.

Predsednik Združenih držav Roosevelt bo za Novo leto imel velik govor, v katerem bo končno določil ameriški oborožitveni program ter obliko in obseg dejanske pomoči za Anglijo, je izjavil časnikarjem Rooseveltov osebni tajnik.

Dosedanji vrhovni poveljnik angleškega sredozemskega brodograditelja admiral Cunningham je imenovan za vrhovnega komisarja in načelnika oddelka za preskrbo in pomorske prevoze v angleškem mornariškem ministrstvu.

V Angliji je bilo dozdaj od letalskih napadov porušenih 1000 cerkva in šol, pravi uradno poročilo letalskega ministrstva.

Predsednik poljskega narodnega odbora v Londonu general Sikorski ter zastopnik češkega narodnega odbora, bivši minister Bechyne, sta si poslala pismi, v katerih poudarjata, da bosta oba odbora do konca sedanjega vojne, oba naroda pa v novih državah po sedanjih vojni, najtesneje sodelovala v vseh važnih vprašanjih.

Zatišje v letalski vojni med Anglijo in Nemčijo je po trditvi agencije Reuter nastalo samo zaradi slabega vremena in megle.

Štiri tisoč zajetih italijanskih vojakov so Angleži poslali v jetniška taborišča po Palestini, poroča agencija Intercontinental.

Uspešna angleška ofenziva in napredovanje v severni Afriki je velikega pomena ne zaradi osvajanja ozemlja, temveč zaradi znanih italijanskih izgub, ki bodo občutno spremenile razmerje sil, sode sovjetski polkovnik Popov, v glasilu sovjetske armade »Rdeča zvezda«.

Ameriška industrija bo v kratkem delala noč in dan ter bo v enem dnevu izdelala reči, za katere zdaj potrebuje tri do štiri dni. Upamo, da bosta ameriški duh in ameriška industrija zadostila vsem potrebam, ki jih bodo prinesli bodoči časi, je govoril ameriški notranji minister Jones pred nekaj dnevi.

V angleških uradnih krogih izjavljajo, da jim ni nič znanega o tem, da bi bilo že priletelo v London posebno italijansko odposlanstvo, ki bi se z Anglijo pogajalo za sklenitev ločenega mira. Po tem miru naj bi Italija v glavnem ohranila vse, kar je do sedaj imela, zavežati pa bi se morala, da ostane prijateljsko nevtralna. Do takega italijanskega sklepa naj bi prišlo zaradi vojaškega položaja v Albaniji in Afriki, zaradi gospodarskih in notranjih težav, poroča de Gaullova agencija AFI.

Nemški narod se zaveda svoje moči in uspehov ter zaradi tega mirno in neomajno čaka na zmago. Življenje v Nemčiji je morda preprostejše, kakor v mirnih časih, toda v Berlinu ni videti nobenega sledu o angleških letalskih napadih, piše madžarski prosvetni minister Homan, ki se zdaj mudi na obisku v Berlinu.

Hud mraz je zajel srednjo in južno Francijo ter severno Španijo. Debel sneg pokriva razne kraje, kjer do sedaj snega še poznali niso.

Churchillov govor je izraz nezadostne angleške moči in volje za vojskovanje. Če bi bila Anglija tako gotova zmage nad Italijani, bi se angleški predsednik ne bavil toliko z italijanskim narodom. Ker pa Anglija ne more držati vojne in italijanskega pritiska v Sredozemlju, se obrača k političnemu mešetarjenju. Ta govor je novo priznanje, da je Anglija nesposobna odločujoče vplivati na potek vojnih dogodkov, sode »Giornale d'Italia«.

Božična zapoved vrhovnega poveljnika grške vojske

Atene, 27. dec. Atenska agencija poroča: Glavni poveljnik grške vojske general Papagos je poslal dnevno povelje vojakom, v katerem pravi, da se jim zahvaljuje za junaštvo, za čustva svobode in za pojmovanje o grški časti. Grčija je v popolni svobodi proslavila božične praznike. Jezus Kristus in Mati božja, pravi Papagos, bosta zmerom z vami in bosta blagoslovila naš trud.

Državne pokojnine za bolgarske kmete

Sofija, 27. dec. m. Skupščinski odbor za kmetijstvo je imel sejo, na kateri je preračunal zakonski osnutek o pokojninah, ki naj bi jih v bodoče dobivali kmetje. Odbor je izdelal načrt, po katerem bodo kmetje, ki so dosegli starost 60 let, dobivali na mesec po 300 levov pokojnine. Ta zakonski osnutek bo končno sestavljen na prihodnji seji, ki jo bodo vodili predsednik vlade Filov, finančni in kmetijski minister.

Potop angleškega torpednega rušilca

London, 27. dec. m. Reuter poroča: Britanska admiraliteta z obžalovanjem sporoča, da se je torpedni rušilec »Acron«, ki mu je poveljeval kapitan Wilson, potopil. Svoji častnikovi in mornarjevi, ki so pri tej nesreči izgubili življenje, so bili obveščeni.

Torpedni rušilec »Acron« pripada vrsti torpedov »Alcaste« ter so ga spustili v morje leta 1930. Imel je 1330 ton nosilnosti ter je lahko vozil s hitrostjo 35 vozlov na uro. Oborožen je bil s 4 topovi kalibra 4 palce in sedmimi manjšimi topovi ter osmimi torpednimi cevmi. Posadka je štela 138 častnikov in mornarjev.

Vojna v Afriki - brez večjih dogodkov

Nekje v Italiji: 27. dec. Stefani: Italijansko uradno vojno poročilo št. 202 pravi: V obmejnih krajih Cirenaike je naše topništvo uspešno odgovarjalo hudi delavnosti sovražnikovega topništva okoli Bardije. Neka naša prednja straža v puščavi je odbila napad. V noči med 24. in

25. decembrom smo iz zraka hudo bombardirali sovražnikovo oporišče. Ob tej priliki smo zabeležili zadetek na neki vojni ladji. Poleg tega smo uspešno napadli mehanizirane sile v južni Cirenaike.

London, 27. dec. o. Reuter: Med božičnimi prazniki ni v Afriki prišlo do nobenih pomembnejših dogodkov. Angleška vojska, ki se pripravljala za splošni napad na Bardijo, je dobila nova ojačenja. Angleško letalstvo in topništvo sta mesto še naprej bombardirala.

Kairo, 27. dec. Reuter: Vrhovno poveljstvo britanskih sil poroča sredi Libije: Položaj se ni nič spremenil. Na sudsanski meji: Neka naša patrula je uspešno prodrla vzhodno od Kasale, prizadejala izgube sovražniku, ujela enega vojaka in zaplenila nekaj materiala. Na ostalih bojiščih ni bilo nič posebnega.

Obisk predsednika vlade v Zagrebu in pri dr. Mačku

Nekaj izjav o naši zunanji in notranji politiki

Belgrad, 27. dec. m. Božični prazniki so v Belgradu potekali v popolnem miru ter političnem zatišju. Večina ministrov katoliške vere je že pred prazniki odšla na domove ter je praznike preživel tam. Tudi ostali ministri so katoliške praznike izkoristili za razna potovanja.

Tako se tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković in minister brez listnice Mihajlo Konstantinović za katoliški božič nista mudila v Belgradu. Predvčerajšnjim sta bila v Subotici z banom donavske banovine dr. Kijurinom. Udeležila sta se v okolici Subotice velikega lova. S predsednikom vlade je potovala v Subotico tudi njegova soproga. Dragiša Cvetković, gospa ter minister brez listnice dr. Konstantinović so se predsončnim odpeljali v Zagreb, kjer so prebili večerajšnji dan. Ministrski predsednik Cvetković in minister Konstantinović sta se v Zagrebu nastanila v hotelu »Esplanade«, kjer sta ostala do 12. Poteh sta imela daljši razgovor s časnikarji. Na njihovo vprašanje, ali je kaj novega, je predsednik vlade Dragiša Cvetković odgovoril:

»Sedanja politika sporazuma se nadaljuje, ker se je pokazala za najboljšo ter je rodila zelo dobre uspehe. Danes tudi največji nasprotniki te politike to priznavajo. Sicer smo pa prišli v Zagreb, da vidimo, kakšen je Zagreb o božiču ter da vidimo tudi svoje prijatelje.«

Hud potres so imeli za božič po raznih predelih turške Anatolije.

Konec božičnega premirja v letalski vojni med Nemčijo in Anglijo

Berlin, 27. decembra. DNB. Uradno poročilo vrhovnega poveljstva pravi sredi: V noči od 25. na 26. december ni bilo posrednih dogodkov.

London, 27. dec. o. Poročilo angleškega letalskega ministrstva pravi, da je tudi v noči od večera na danes vladalo nad Anglijo popolno zatišje in da Nemci niso izvedli do davi nobenega letalskega napada. To je bila tretja zaporedna mirna noč, kar predstavlja najdaljši čas brez napadov, odkar so Nemci začeli s sistematičnim bombardiranjem angleškega otočja.

61. dan vojne med Italijsko in Grčijo:

Italijanski umik od Himare proti Valoni

Atene, 27. decembra. m. Reuter. O poteku bojev v Albaniji poročajo naslednje:

Napadi so bili kronani z uspehom in so omogočili našim četam nadaljnje prodiranje ter zavzele nekaterih sovražnikovih postojank. Ujeli smo precejšno število sovražnikovih vojakov ter zasegli znatne količine vojnega materiala.

Italijanska letala so včeraj metala bombe na Krf. Bilo je nekaj človeških žrtev. Bombe so bile vržene tudi na otok Levkadijo, kjer ni bilo človeških žrtev.

Italijani so severno od Himare zapustili vse višine ter se umikajo proti Valoni. Siloviti snežni viharji ovirajo vsako večjo operacijo.

Nekje v Italiji, 27. decembra. o. 202. uradno italijansko vojno poročilo pravi o bojih v Grčiji: Na grškem bojišču smo odbili sovražnikove napade na nekaj mestih. Ob tej priliki smo povzročili sovražniku težke izgube in ujeli mnogo ujetnikov. Naše bombne jedinice so obmetavale z bombami pomorska oporišča in pristaniške naprave, važne za razvoj operacij, ki so v teku. Med letalskim napadom na Valono, o katerem je bilo že poročano v poročilu 201, je protiletalsko topništvo vojne mornarice sestrelilo eno sovražnikovo letalo.

Atene, 27. decembra. o. Reuter. Pri Podgradcu so Orki po 69urni topniški pripravi zavzele na vzhod visokemu snegu postojanke, ki so jih dobili v roke Italijani s protinapadi.

Uredba o obveznem bolniškem in nezgodnem zavarovanju državnega prometnega osebja

Belgrad, 27. dec. m. Prometni minister je na podlagi § 6. zakona o zavarovanju delavcev v sporazumu z ministrom za socialno politiko in ljudsko zdravje predpisal uredbo o zavarovanju državnega prometnega osebja za primer bolezni, poroda, pogreba in nesreče.

Po tej uredbi je državno prometno osebje na področju prometnega ministrstva obvezano, da se zavaruje po določbah te uredbe. Pri prometnem ministrstvu je ustanovljen sklad, ki se imenuje »Bolniški sklad državnega prometnega osebja kraljevine Jugoslavije«. Sedež sklada je v Belgradu. Posle zavarovanja po tej uredbi opravlja glavna uprava »Bolniškega sklada« ter pokrajinske uprave tega sklada. Glavna uprava Bolniškega sklada je na običnem oddelku prometnega ministrstva, pokrajinske uprave pa v običnih oddelkih pokrajinskih ravateljstev.

Člani se pri tem zavarovanju delijo v obvezne in neobvezne. Neobvezni so:

1. Upokojeni uslužbenci državnih prometnih ustanov.
2. Tisti, ki uživajo osebo rento.
3. Vdove in sirote obveznih ali neobveznih članov.

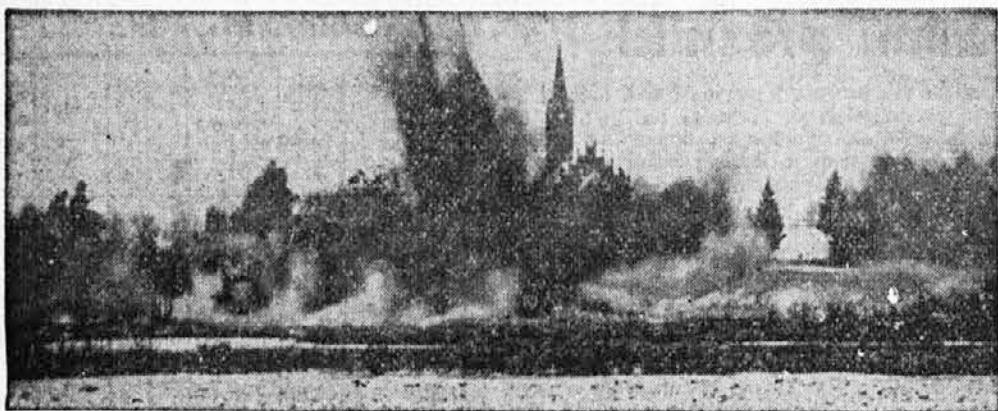
Članstvo obveznih članov se prične z dnem vstopa v službo ali na delo pri državnih prometnih ustanovah. Obvezno članstvo preneha:

- a) z istopom ali odpustom iz službe pri državnih prometnih ustanovah;
 - b) s smrtjo;
 - c) z upokojitvijo.
- Neobvezno članstvo pa preneha:
- a) z izjavo o izstopu iz članstva;
 - b) s prenehanjem plačevanja članarine za dva meseca;
 - c) z izgubo pokojninske podpore ali rente in
 - d) s smrtjo

Podpore, ki jih Bolniški sklad daje svojim članom ter njihovim družinam, se dele na glavne in postranske. Glavne podpore so: 1. Zdravniška pomoč; 2. zdravila in zavojni material ter druga pomožna sredstva za zdravljenje; 3. bolniško zdravljenje v bolnišnicah; 4. zdravljenje ust in zob; 5. hranarina; 6. podpora pri porodu; 7. pogrebne. Postranske podpore so: sanatorijsko zdravljenje jetike, zdravljenje v kopališčih in pa klimično zdravljenje, plombiranje zob ter tehnična dela, nabava higienskih predmetov in drugih aparatov ter ostale podpore, ki jih odredi glavna skupščina.

Član Bolniškega sklada in člani njegove družine imajo pravico do brezplačnega zdravljenja v skladovih in vseh javnih bolnišnicah ter v tistih zasebnih bolnišnicah, s katerimi je sklenjen doleten sporazum, prav tako pa tudi na univerzitetnih klinikah. Član sklada ima pravico zase in za člane svojih družin do brezplačnega zdravljenja ust in zob. Dalje imajo člani Bolniškega sklada in člani njihovih družin pravico do brezplačnega bolniške pomoči za ves čas članstva brez ozira na vrsto in značaj bolezni. Članu sklada, ki je z boleznijo postal nesposoben za delo, pripada iz sredstev Bolniškega sklada denarna podpora — hranarina. Po smrti člana Bolniškega sklada izplačuje Bolniški sklad ostalim družinskim članom ali tistim, ki skrbijo za pogreb, pogrebno podporo v višini 120% enega mesečnega zneska tistega zasluzka, od katerega je umrl član plačeval zadnji članski prispevek.

Uredba je bila objavljena v »Službenih novinah« in je že stopila v veljavo. Z istim dnem je prenehal veljati odlok o zavarovanju državnega prometnega osebja za primer nezgode z dne 30. maja 1922, z vsemi spremembami in dopolnili, kakor tudi predpisi pravilnika, razpis in odloki, ki nasprotujejo tej uredbi.

Kompromisni mir med Anglijo in Nemčijo bi bila zmožna sklepati le Baldwinova, Chamberlainova in Simonova Britanija

Od časa do časa bolj ali manj vplivne politične osebnosti načno tudi vprašanje sklenitve miru med vojskujočimi se državami. Da bi bil že zdaj nastopil trenutek, ko je kateri vojskujočih se taborov spoznal, da ne more več nadaljevati vojne in zato raje zaprosil svojega nasprotnika za mir — o tem seveda zazdaj še ni nobenega govora. Zato prihaja na vrsto vse bolj le vprašanje, ali bi bilo mogoče skleniti takojšnji kompromisni mir, mir, pri katerem bi obe vojskujoči se strani nekoliko popustili od svojih teženj in zahtev. Toda, zdi se, da tudi možnosti sklenitve takšnega miru vsaj nekaj časa še ne bo, ker sta oba nasprotnika v sedanji vojni le še prve »trmastac«. Iz tega pa bi se obenem morda dalo tudi sklepati, da imata oba nasprotnika na razpolago še dovolj zalog, kakršne so potrebne za daljše vojskovanje.

Tudi v nevtralnih krogih, če smemo še tako imenovati Združene ameriške države, prevladuje splošno mnenje, da vsaj za zdaj kompromisni mir še ni mogoč. V zvezi s tem je znani ameriški časnikar in publicist Walter Lippman napisal v časopisu »New York Herald Tribune« zanimiv članek, v katerem razpravlja nekako takole:

»Dobro bi bilo, če bi upoštevali, da so Angleži narod, ki ima za zdrav razum mnogo smisla in čigar politične skušnje so izredne. Britanski narod ima moč, ki so pripravljeni za kompromis, toda samo v tem primeru, če je za kompromis sploh kakšna možnost. Če je danes britanski narod prepričan, da kompromisni mir ni mogoč, brez dvoma on bolje razume položaj, kot pa tisti, ki žive daleč in na varnem.«

Lippman se nato vprašuje, kaj bi Nemci v primeru, če bi bila misel na kompromisni mir dozorela, zahtevali. »Ali mar ne bi zahtevali, da se na Angleškem uvede totalitarna uprava«, pravi ta ameriški časnikar. »In, ali Nemci mar ne mislijo na one bogate, še ne razvite kraje, ki še niso dovolj zavarovani in ki zanimajo Združene ameriške države?«

In potem Lippman takole nadaljuje: »Zdi se, da tisti Amerikanci, ki bi radi sami sebe prepričali, da bi Velika Britanija lahko sklenila kompromisni mir, ne razumejo, da bi takšna mirovna pogodba mogla biti sklenjena samo na račun življenjskih koristi Združenih ameriških držav. Njihova nesreča je, da ne morejo razumeti, da bi z oblija zemlje izgnila z Veliko Britanijo tista

država, ki so jo oni poznali in zanjo dobro vedeli. Toda, namesto nje bi prišla Britanija, ki bi morala sodelovati s totalitarno Evropo in sicer proti Združenim ameriškim državam.

Britanija, ki bi se zdaj pogajala za mir, bi bila Baldwinova, Chamberlainova in Simonova Britanija. Izgnila bi Britanija Winston Churchill in se ne bi več povrnila, med tem pa bi delavska stranka v Angliji spet izgubila svo oblast.

To drugo Britanijo bi upravljali ljudje, za katere nismo nikdar slišali, in ti novi voditelji Velike Britanije ne bi bili v nobenem primeru naši prijatelji.

Svoja izvajanja pa Lippman končuje s tole odločno pripombo: »Vpravlja kakor g. Laval skuša opravičiti svoje sedanje stališče in podpihuje sovražno do Velike Britanije, tako bi tudi tista vlad, ki bi se v Londonu vdala, opravičevala sebe in svojo politiko ter netila mržnjo proti Združenim ameriškim državam.«

Švicarski list o angleško-grškem sodelovanju »Predigra velikega boja za obrambo angleške pomorske poti na Vzhod«

Posebni dopisnik švicarskega lista »Journal de Geneve«, Walther Bosshardt, je iz Aten poslal zadnjo izvirno poročilo, v katerem podrobno razpravlja o angleško-grškem sodelovanju v sedanji vojni z Italijo. Razumljivo je sicer, da skuša v najlepši luči prikazati to sodelovanje. Presenečajo pa nekatere podrobnosti, iz katerih javnost lahko bolj spozna, zakaj se grška vojska tako trdovratno upira italijanskim oddelkom v Albaniji in dosega celo uspehe, ki jih sovražnik sam prizna. Med drugim piše:

»Brez presenečenja in brez fraz je Velika Britanija dala Grčiji pomoč. Takoj po napovedi vojne, so se britanski letalski častniki pojavili v jeklenomodri uniformi v hotelu, kjer stanujem. Že v nekaj dneh je število častnikov naraslo nad dve sto. Grške oblasti so angleškim letalskim častnikom dale na razpolago dva največja hotela v Atenah.

Mladi angleški letalci, ki jih je močno ožgalo vroče egiptsko sonce, ustvarjajo razpoloženje med ljudstvom po širokih atenskih ulicah. Pojavljajo se

Na leto 36.000 novih vojaških letal vseh vrst bodo Združene ameriške države lahko izdelale po letu 1942

Kdor danes misli, da se Združene ameriške države še vedno niso zganile in pomislite na vse, kar bi jih uleglo spraviti v največjo nevarnost, ko bi jih kakšna druga država napadla z močnejšo oboroženo silo, se prav gotovo moti. V tem smislu pišejo ameriški časopisi, ponatiskujejo pa njihove članke z velikim veseljem seveda zlasti tisti, ki od Amerike pričakujejo čimvečjo pomoč, torej predvsem Anglija. Kako vedno večje delo opravljajo ameriške letalske tovarne, naj dokazujejo članki, kakor je na primer tale iz »New York Times«:

»Že so odobreni načrti za zgraditev delavnic, kjer bodo sestavljali letalske dele. Takšne delavnice bodo v Kansasu in v Omahi. V njih bodo vodile delo letalske tovarne, ki bodo dobavljale potrebne letalske dele v glavnem iz avtomobilskih tovarn. Ameriške avtomobilske tovarne bodo lahko skupno izdelale po 2.400 dvomotornih bombnikov srednje velikosti vsako leto.

Zahodno od reke Mississippi bosta zgrajeni dve tovarni, v katerih bodo izdelovali štirimotorne bombnike. Njuna zmogljivost bo izredna. V njih bodo vsako leto lahko zgradili 12.200 bombnih letal.

Tudi v dosedanjih tovarnah izdelajo vsak mesec vedno več letal. Ameriške letalske tovarne bodo leta 1942 lahko izdelale že do 36.000 vojnih letal vseh vrst.

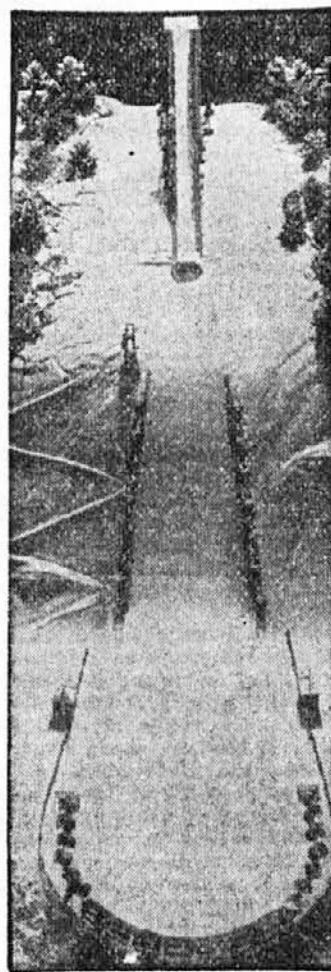
Naval na sofijsko vseučilišče

Po izjavi novega rektorja sofijskega vseučilišča se je letos vpisalo na vseučilišče mnogo več dijakov kakor pa lansko leto. Lansko leto je bilo na vseučilišču 5517 dijakov, letos pa jih je 8628.

Neznosna vročina o bož ju

V Buenos Airesu in okolici vlada že nekaj dni neznosna topla vročina. Na božični dan je nastal strahovit orkan, ki je naredil veliko škodo. Po nekaterih krajih je voda narasla do 1 m. Najbolj je trpelo v Buenos Airesu letališče.

Iz takšnih števil je pač razumljivo, zakaj se tovrstnih ameriških poročil v Angliji tako vesele in jih dan za dnem prinašajo kot odgovor svoje-mu neizprosne sovražniku, ki skuša prisiliti tudi Veliko Britanijo na kolena.

Nova olimpijska skakalnica v Cortina d'Ampezzo v Italiji, kjer se bodo februarja 1941 pomerili najboljši smučarji sveta

RADIO

Program radio Ljubljana

Sobota, 28. decembra: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Napovedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvo-kov (plošče) do 7.45. 12 Plošče vesele bomo iz-brali in v pisanem venčku do Vas jih poslali. 12.30 Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Plošče vesele bomo izbrali in v pisanem venčku do vas jih poslali. 14 Napovedi, poročila. 17 Otroška ura (gd. M. Komanova). 17.30 Domač pozdrav (pl.). 17.50 Pregled sporeda. 18 Koncert narodne glasbe. Sodelujejo: gg. A. Jarc (tenor), T. Petrovič (bas), L. Mele (orgle). 18.40 Pogovori s poslušalci. 19 Napovedi, poročila, objave. 19.25 Nac. ura. 19.40 Poskočni napravi (plošče). 20 Zunanepolitični pre-gled (g. dr. Kuhar). 20.30 »Prazniki, prazniki...« Pisar večer za konec meseca: šale, petje, godba. 22 Napovedi, poročila. 22.15 Klavirska harmonika (g. J. Povše). Konec ob 23.

Drugi programi

Sobota, 28. decembra: Belgrad: 20.30 Prenos iz Valjeva — Zagreb: 20 Nar. pesmi — Praga: 17.20 Lahka gl. — Sofija: 21 Lahka gl. — Beromünster: 19.20 Koračnice — Budimpešta: 19.20 Pisan konc. — Bukarešta: 20 Ork. konc. — Stockholm: 21.15 Vojaška godba — Italij. postaje: 20.30 Violina — Sottens: 20 Švicarski vojaški večer. Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Jegličev akademski dom

bo spomenik slovenskemu vladiki.
Vsi zavedni Slovenci darujte v ta namen!

Prizor z londonske ulice. Kakor »nalašč« za božič!

GENERAL KRIVICKI:

BIL SEM V STALINOVIM SLUŽBI

Šel sem takoj tja, on pa se je odpravil na pot proti postaji Austerlitz, kjer je vzel mojo prtljago. Pokazalo se je, da je naš šofer Amerikaneec, bojevnik iz velike vojne, ki se je bil naselil v Franciji.

Vse to so bili previdnostni ukrepi, ki naj bi GPU zmešali sled za nami. Pričakovali so, da bomo ta dan odpotovali v Le Havre, da pojdemo na krov sovjetske ladje. Namesto tega smo se pa z avtom odpeljali v Dijon.

V nekem pariškem zunanjem okraju sem dal ustaviti, da bi Madeleini telefonsko sporočil, da sem s sovjetsko vlado prelomil. Ko sem ji sporočil, ni nič odgovorila. Pozneje sem zvedel, da se je pri telefonu onesvestila.

Ob devetih zvečer smo prišli v Dijon. Na postaji smo odsvolili voz ter vzeli vlak do Azurne obale. Prihodnje jutro smo ob sedmih dospeli v Hyeres, naše pribežališče. Še ta večer se je prijatelj vrnil v Pariz, kjer je prevzel nalogo, da mi bo preskrbel varstvo francoskih oblasti.

V začetku novembra sem se jaz vrnil v Pariz. Po odvetniku gospe Reissove sem stopil v zvezo s sinom Trockega, Leonom Sedovim, ki je izdal »Vestnik opozicije«, in z voditelji ruskih menševističnih socialistov v Parizu. Tedaj je bil na oblasti Leon Blum, in vsi ti moške so z njegovo vlado kar se da dobri.

Gospe Reissovi in tudi svojemu mlademu belgijskemu pomočniku, kateremu sem brezpogojno zaupal, sem pisal in ju prosil, naj dasta v pariški dnevnik »Oeuvre« oglas, če bi želela govoriti z menoj. Mislil sem, da bosta pri prelomu s Stalinom šla za mano.

Ko sem videl Sedova, sem mu naravnost povedal, da ne pri-

hajam, da bi se pridružil trockistom, temveč, da bi dobil svet in tovariša. Sprejel me je pristržno in od tedaj sem ga videl skoraj sleherni dan.

V tem sinu Leva Trockega sem začel občudovati osebnost posebnega kova. Nikdar ne bom pozabil nesebične pomoči in tolažilnih besedi, ki mi jih je dajal te dni, ko so mi bili Stalinovi agenti za petami. Bil je še zelo mlad, toda izredno darovit, ljubezniv, zelo izobražen in odločen. Med moskovskim veleizdajalskim procesom so trdili, da je prejemal velike vsote denarja od Hitlerja in od japonskega cesarja. Ko sem ga jaz srečal, je živel življenje revolucionarja, ki se je ves dan mučil za stvar opozicije ter je bil vedno v stiski za obleko in za jed.

Tri mesece pozneje je umrl, on, ki je bil zdrav kakor dren in v cvetu življenja. Umril je nenadno v neki pariški bolnišnici. Mnogo ljudi in tudi njegov oče mislijo, da je GPU imela pri njegovi smrti svoje prste vmes.

Voditelj ruskih socialnih demokratov Teodor Dan in njegovi tovariši so bili tisti, ki so se z vlado Leona Bluma dogovorili, da bom jaz dobil osebne izkaze ter policijsko varstvo. Toda že prej je GPU izvedla prvi napad na moje življenje.

Pisal sem bil svojemu belgijskemu pomočniku, da bi stopil z njim v zvezo samo, če je tudi on pripravljen prelomiti s Stalinom. Sporočil mi je, da stanuje v hotelu Bretonne, na rue Duchot, kakor po navadi. Dejal je, da bo vesel, če me vidi. Poklical sem ga in dogovorila sva se, da se bova dobila v neki kavarni blizu Place de la Bastille. Ko sem tam vstopil, je sedel pri mizi in njegove prve besede so bile:

»Prihajam v imenu organizacije.«

Takoj sem razumel, da so ga prisilili v vlogo Gertrude Schilbachove in da je moje življenje v nevarnosti. Čeprav me je to bolešno pretreslo, sem naglo zbral vse svoje čute ter zapazil pri mizi tik poleg naju nenavadno skupino. Kadili so avstrijske cigarete — in to v francoski malomeščanski kavarnici! — bil sem prepričan, da so v službi GPU.

Mladi moj prijatelj mi je dejal, da je prišel v Pariz v namenu, da pretrga službo Stalinu, toda posebni pooblaščenec iz Moskve se je par dni prerekal z njim in ga nazadnje prepričal, da jaz nimam prav in da vse, kar Stalin stori, koristi stvari. Zdej je prijatelj začel obdelovati mene in je uporabljal vse stare dokaze, ki sem jih tako dobro poznal. V tistih okoliščinah se mi je zdelo najboljši, da se delam, kakor da bi bil name močno učinkoval.

Govoril mi je:

»V Moskvi vedo, da nisi izdajalec, ne vohun. Ti si dober revolucionar, toda preveč si delal. Zaradi vedne napetosti si se zgrudil. Morda ti bodo dali dopust, da si boš lahko v miru opomogel. Pa naj bo kakor že — k nam spadaš!«

Tako je fant dokazoval in nadaljeval:

»Ali nisi bil 21. avgusta že v vlaku za Moskvo? Zdej pojdeš nazaj. Mi te bomo spravili tja. Pooblaščenec iz Moskve pa seveda razume tvoje dvome in se želi s teboj pogovarjati iz oči v oči. Seveda ga poznaš, a jaz nimam pravice, da bi ti povedal njegovo ime.«

Ko je govoril, sem opazoval njegove roke, da bi videl, ali bo skupini pri mizi poleg dal kako znamenje. Bil sem v pasti in sem mislil z besno naglico.

Ker sem pa šele pred kratkim opustil njegovo sedanje stališče, mi je bilo lahko govoriti prav tiste besede, ki jih je hotel slišati. Zahvaljeval sem sem, da so iz Moskve poslali sem tako prevečano glavo. Kazal sem veliko radovednost po tem, da bi govoril z onim možakom ter z njim vse stvari uredil. Dejal sem:

»Spiegelglas je bil pravi tepec in zahrbtnec, mož pa, o katerem govoriš ti, se mi zdi, da docela razume moj primer.«

Zdej sva govorila o pogovoru, ki naj bi ga imel s posebnim pooblaščenecem. Predlagal mi je, naj bi se z onim dobil v Holandiji in sicer pri njegovih, Belgičevih žene starih, ki sem jih prav dobro poznal.

Jutri: Boljševiški morilci za petami.